

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 27. maj 2013
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2013-0035-0169
Dok.: 763752

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AX
fra Folketingets Retsudvalg den 28. maj 2013

Samrådsspørgsmål AX:

”Vurderer ministeren i lyset af den oplussen, der er sket af bandekonflikterne i løbet af de seneste måneder, at der er en forhøjet risiko for optøjer, vold, hærværk, trusler m.v. begået på hospitaler, skadestuer, lægeklinikker, lægecentre og lignende steder, der hidtil har været opfattet som ”fredeligt område”? Og vil ministeren henset til den skærpede konflikt mellem banderne tage initiativ til at forhøje straffen for de nævnte ugeringer ved fx at ændre straffeloven, så episoder som dem på skadestuen på Odense Universitetshospital efter en Eid-fest i Vollsmose i 2012, og den seneste episode på Bispebjerg Hospital i København i begyndelsen af april 2013, bliver straffet hårdt og med straksudvisning for udenlandske statsborgere til følge?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

[Indledning]

1. Tak for ordet. Temaet for dette samråd er uroligheder, vold og hærværk på hospitaler. Det er et tema, som jeg har haft lejlighed til at belyse ad flere omgange siden urolighederne på Odense Universitetshospital den 20. august sidste år.

Jeg har besvaret en række skriftlige udvalgsspørgsmål, og jeg har under et samråd her i Retsudvalget i oktober måned sidste år også besvaret en række samrådsspørgsmål om emnet.

Det skal imidlertid ikke afholde os fra at beskæftige os med emnet i dag, men jeg håber på udvalgets forståelse for, at jeg i vidt omfang vil henvise til det, som jeg tidligere har oplyst.

Jeg vil gerne indlede med igen at slå fast, at jeg finder det fuldstændig uacceptabelt, at nogen kan finde på at trænge ind på et hospital og derved skabe utryghed for patienter og ansatte. Det skal vi på ingen måde acceptere eller finde os i.

2. Jeg vil først kort omtale de to konkrete episoder, der er omtalt i spørgsmålet.

Derefter vil jeg komme ind på spørgsmålet om, hvorvidt der er forhøjet risiko for optøjer, vold, hærværk, trusler mv., der kan tilskrives forårets bandekonflikt, ligesom jeg vil komme ind på spørgsmålet om, hvorvidt det er nødvendigt med initiativer til forhøjelse af straffene for forbrydelser af denne karakter.

I den forbindelse vil jeg komme ind på spørgsmålet om straksudvisning af udenlandske statsborgere.

[Konkrete episoder]

3. Omdrejningspunktet for samrådet i oktober måned var som nævnt begivenhederne på Odense Universitetshospital den 20. august sidste år.

Omstændighederne var nærmere, at en person den pågældende dag sent om aftenen blev beskudt i Vollsmose i forbindelse med den såkaldte Eid-fest. Den forurettede blev bragt til Traumecenteret på Odense Universitetshospital.

Kort efter dukkede en større menneskemængde på ca. 60-70 personer op ved Traumecenteret, hvor de bevæbnet med bl.a. slagvåben trængte ind på afdelingen, hvor de befandt sig i nogle få minutter.

Der blev begået hærværk mod inventar inde på afdelingen og mod nogle af politiets køretøjer, som holdt parkeret uden for afdelingen.

Der var tydeligvis ikke personer, som led fysisk overlast i forbindelse med episoden.

Tre personer blev i januar i år dømt for episoden.

To af de tiltalte blev hver idømt 10 måneders fængsel. Den tredje blev som en fællesstraf idømt 17 måneders fængsel. Retten valgte også at udvise den pågældende betinget med en prøvetid på to år.

Ved strafudmålingen lagde retten i skærpende retning vægt på de omstændigheder, som forholdet var begået under – altså at de pågældende var trængt ind på en skadestue.

4. For så vidt angår episoden på Bispebjerg Hospital søndag den 7. april i år har jeg til brug for dette samråd indhentet oplysninger fra Københavns Politi og Københavns Vestegns Politi.

Københavns Politi har om de nærmere omstændigheder oplyst, at en banderelateret person den pågældende aften blev indbragt til Bispebjerg Hospital efter at være blevet stukket med en kniv.

Der indfandt sig efterfølgende en del kammerater til den tilskadekomne på hospitalet. Da politiet ankom, blev de pågældende personer bedt om at vente uden for hospitalet, hvilket de efterkom.

Senere på aftenen blev 15 personer, der alle var banderelaterede, anholdt uden for hospitalet. Det var politiets opfattelse, at en af de biler, som de pågældende var ankommet til hospitalet i, kunne sættes i forbindelse med en skudepisode, der havde fundet sted efter knivoverfaldet – muligvis som en hævnaktion.

Sagen vedrørende de 15 anholdte efterforskes aktuelt af Københavns Vestegns Politi, der har oplyst, at ingen af de anholdte blev sigtet for uroligheder, vold eller lignende på hospitalet.

Anholdelserne blev således alene foretaget som led i efterforskningen af knivoverfaldet og den efterfølgende skudepisode. Der var med andre ord tale om en situation, som adskiller sig væsentligt fra begivenhederne på Odense Universitetshospital sidste år.

[Generel forhøjet risiko for optøjer, vold, hærværk, trusler mv.]

5. I det tidligere samråd i Retsudvalget sidste efterår og i en efterfølgende besvarelse af spørgsmål nr. 38 fra Retsudvalget har jeg redegjort for andre konkrete episoder og udviklingstendensen for så vidt angår uroligheder på hospitaler mere generelt. Jeg henviser til det oplyste i den forbindelse.

Til brug for dette samråd har jeg indhentet nye oplysninger fra Københavns Politi og Københavns Vestegns Politi til belysning af spørgsmålet.

6. Københavns Vestegns Politi har oplyst, at der i forbindelse med konflikter i bandemiljøet i et vist omfang er præcedens for, at personer med bandetilhørsforhold søger med til hospitalerne, hvor ofre for voldelige sammenstød indbringes.

I det omfang politiet modtager oplysninger om indbringelse af personer til hospitaler under sådanne omstændigheder, sendes der straks et passende antal patruljer til stedet. Politiet foretager i den forbindelse uopsættelige efterforskningskridt og iværksætter bevogtning, hvis det skønnes påkrævet.

Københavns Vestegns Politi vurderer ikke, at risikoen for optøjer m.v. på hospitaler, skadestuer og lignende steder er større nu end under tidligere konflikter.

7. Københavns Politi har tilsvarende oplyst, at der i forbindelse med bandekonflikten i foråret har været flere tilfælde, hvor en forurettet – f.eks. efter en skudepisode – er blevet indbragt til et hospital.

Københavns Politi har dog ikke umiddelbart kendskab til episoder i forbindelse med forårets bandekonflikt, hvor gerningsmænd efterfølgende har indfundet sig på hospitalet.

Det forekommer derimod, at venner og pårørende til den tilskadekomne forholdsvis talstærkt indfinder sig på hospitalet. Dette kan lejlighedsvis medføre en vis uro, hvis mange personer samtidig ønsker at besøge den tilskadekomne.

Hvis Københavns Politi i sådanne situationer vurderer, at der er risiko for uroligheder, sender politiet i fornødent omfang personale til det pågældende hospital. Dette er erfaringsmæssigt tilstrækkeligt til at opretholde ro og orden på hospitalet.

Københavns Politi har oplyst, at der siden 1. januar i år har været otte tilfælde, hvor der har været iværksat tilsyn eller konkret bevogtning af et hospital, skadestue eller lignende i forbindelse med banderelaterede hændelser.

Politiet har desuden i flere tilfælde uden for hospitalet antruffet banderelaterede personer, der angav at skulle besøge en kammerat eller et familiemedlem, som var indlagt. Der er i nogle af disse tilfælde sket bortvisning af de pågældende, uden at det er kommet til konfrontationer.

8. På baggrund af oplysningerne fra de to politikredse vil jeg lige opsummere, at episoden på Odense Universitetshospital sidste år var ekstraordinær, enkeltstående og uforudselig.

Det er vigtigt at pointere, at der ikke siden har været sammenlignelige episoder. Anholdelserne på Bispebjerg Hospital i april var som nævnt ikke foranlediget af uroligheder på hospitalet – men skete derimod som led i politiets efterforskning.

[Initiativer til forhøjelse af straffene]

9. For så vidt angår spørgsmålet om strafniveauet for hospitalsuroligheder redegjorde jeg ved samrådet i Retsudvalget i oktober sidste år for de relevante bestemmelser i straffeloven. Bestemmelserne er desuden gennemgået i detaljer i min besvarelse af udvalgsspørgsmål nr. 485 fra Integrationsudvalget fra samme tidspunkt, hvortil jeg vil henvise.

Jeg vil dog her i dag igen gerne nævne, at strafferammen for hærværk efter straffelovens § 291 i grove tilfælde er op til 6 års fængsel, mens strafferammen for trusler efter straffelovens § 266 er op til 2 års fængsel.

Strafferammen for vold afhænger af de konkrete omstændigheder. Det kan som eksempel nævnes, at den almindelige voldsbestemmelse i straffelovens § 244 giver mulighed for at idømme fængsel i op til 3 år.

Hvis der er tale om trusler og vold begået over for bl.a. læger eller sygeplejersker ansat på et offentligt hospital, så kan der ydermere være tale om en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, som har en strafferamme på op til 8 års fængsel.

Som det fremgår, så kan der altså blive tale om ganske betydelige straffe for de overtrædelser, som spørgeren omtaler.

10. Straffelovens almindelige regler om strafudmåling giver domstolene mulighed for ved den konkrete straffastsættelse at lægge vægt på lovovertrædelsens grovhed og eventuelle skærpende omstændigheder.

Ved strafudmålingen skal det således allerede i dag i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed, at gerningen f.eks. er udført af flere i forening, eller at gerningsmanden har udvist særlig hensynsløshed. Der skal i almindelighed også lægges vægt på, at gerningsmanden f.eks. har udnyttet den forurettedes værgeløse stilling.

Som jeg har været inde på tidligere, så blev det ved strafudmålingen i sagerne vedrørende episoden på Odense Universitetshospital da også tillagt vægt i skærpende retning, at de pågældende var trængt ind på en skadestue.

Det er klart, at f.eks. vold, som hensynsløst begås over for en værgeløs patient på et hospital, er en meget grov forbrydelse – og at det bør afspejles ved udmåling af straffen. Men det giver straffeloven som sagt også allerede muligheder for.

[”Straksudvisning” af udenlandske statsborgere]

11. Jeg vil nu besvare den del af spørgsmålet, der handler om ”straksudvisning” af udenlandske statsborgere. Jeg er blevet spurgt, om jeg vil tage initiativ til, at banderelateret vold og hærværk på hospitaler og lignende steder fører til ”straksudvisning”.

Efter udlændingeloven kan der som bekendt ske udvisning af udlændinge, der opholder sig her i landet, på to måder. Det kan ske ved dom i forbindelse med en straffesags behandling. Eller det kan ske ved en administrativ afgørelse truffet af udlændingemyndighederne.

12. Adgangen til administrativt at udvise kriminelle udlændinge er meget snæver. Det er kun udlændinge, der har været her i kortere tid, og som har begået mindre alvorlig kriminalitet, der kan udvises administrativt.

Det er min helt klare opfattelse, at adgangen til administrativ udvisning fortsat skal være meget snæver.

Det skyldes, at det er et grundprincip i udlændingeloven, at en afgørelse om udvisning på grund af kriminalitet træffes af domstolene i forbindelse med straffesagens behandling.

Navnlig retsbeskyttelseshensyn taler for, at den nuværende ordning bevares, og jeg har derfor ikke planer om at tage initiativ til en ændring af reglerne på området.

13. Når det gælder adgangen til at udvise ved dom for strafbart forhold, er reglerne udformet sådan, at den klare hovedregel er, at kriminelle udlændinge skal udvises, medmindre udvisning vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det gælder f.eks. en udlænding, som idømmes en ubetinget frihedsstraf for hærværk eller vold. Og det gælder vel at mærke, uanset hvor længe den pågældende har boet i Danmark og uanset længden af den idømte frihedsstraf.

Udvisning kan altså kun undlades, hvis Danmarks internationale forpligtelser taler imod.

Lad mig her også nævne, at der ved en afgørelse om udvisning ved dom skal lægges vægt på, om udvisning må anses for særlig påkrævet blandt andet på grund af, at kriminaliteten er begået af flere i forening. Der skal endvidere lægges vægt på, om kriminaliteten er særlig planlagt eller led i omfattende kriminalitet.

Reglerne herom blev indsat i udlændingeloven som led i indsatsen mod banderelateret kriminalitet. De er udtryk for en konsekvent politik over for udlændinge, der begår kriminalitet og ikke ønsker at bidrage til det danske samfund. Det er en tilgang, regeringen agter at holde fast i.

Jeg har vanskeligt ved at se, at de konkrete episoder skulle give anledning til overvejelser om stramninger på området.

[Afrunding]

14. Jeg vil til slut gentage, at episoden på Odense Universitetshospital sidste år var ekstraordinær, enkeltstående og uforudselig, og jeg forstår godt, at den har efterladt et stort indtryk hos folk – mig selv inklusive.

Heldigvis har der ikke siden været episoder, der kunne sidestilles hermed. Heller ikke i forbindelse med den konflikt i det storkøbenhavnske bandemiljø, som vi har set her i foråret.

Der *har* været tilfælde, hvor banderelaterede personer har indfundet sig på hospitaler typisk for at besøge en kammerat, der var indlagt. Men det har ikke ført til konfrontationer med politiet.

Og jeg glæder mig i den forbindelse over, at politiet har vist, at de er fuldt ud i stand til at håndtere disse situationer og foregribe begivenhedernes gang, inden de løber løbsk og resulterer i uroligheder.

Tak for ordet.